

Udvalgets Fleertals Forslag, end man bliver ved at beholde den bestaaende Lovgivning, nemlig Loven af 1799. Denne Vittring troer jeg vistnok, saavidt jeg kan skjønne, har foranlediget, at der nylig — jeg formoder af Vandvare — er i Fleertallets Betænkning indskudt et Udtryk, som betegner min Mening som „en meget dristig Fiction“. Jeg skal nu ikke gaæ vide ind derpaa; thi jeg ønsker, at Forhandlingerne om denne Sag kunne komme til at antage en mildere Charakter, end Tilfældet var i forrige Møde. Jeg har kun begæret Ordet for at give nogle, om jeg saa maa sige, statistiske Oplysninger, der egentlig nærmere bevise de Hensyn, der have beskryet mig i den Mening, jeg har fastholdt, og det maa vel saaledes være mig tilladt at anføre nogle enkelte Exempler. Naar man saaledes seer hen til en Egn, hvor der ikke er mange Leiehuusmænd, og der er en Gaard paa 50 Tønder Hartkorn, hvor der findes et Par Dreng og 10—12 Karle, saa er det jo klart, at naar Mændene paa Gaarden er i den Alder, at han kan beordres til Arbeidet, og Drengene ere 16 Aar og Karlene mellem 16 og 60 Aar, saa vil der fra denne Gaard komme til at møde 15 Mand efter Fleertallets Forslag; men, hvis Mændene boer i en Egn, hvor der er mange Leiehuusmænd og f. Ex. de 10 af hans Karle ere Leiehuusmænd, saa slipper han med et meget ringere Antal end ellers, og ere et Par af hans faste Karle over 60 Aar, slipper han næsten heel fri, og dog i andre Henseender kan være lige stillet med den, der leverer 15 Mand. Jeg skal indskrænke mig til saa faa Bemærkninger i denne Anledning som muligt. Er der nu en anden Mand i samme Stilling og paa samme Hartkorn, som om Vinteren væsentligt arbejder med Maskine og saaledes kun holder en 4 Karle og et Par Røgere, saa er det jo en Selvsølge, at skulde saa tilfældigvis nogle af disse Karle være Leiehuusmænd, saa vinder hans Forpligtelse for en stor Deel ganske bort. Det er disse Betragtninger, som jeg troer, man maa lægge vel Mærke til, og som vil gjøre sig gjældende i de praktiske Forhold. Naar man nu sver hen til de almindelige små Gaarde paa Landet, hvoraf jeg kjender en stor Deel meget nøie,

især i den Egn, hvor jeg boer, saa vil Forholdet stille sig saaledes, at en Mand med 4 Tdr. Hartkorn, som foruden sig selv har to Dreng paa 16 Aar og en Karl paa 30 Aar, han selv er 55 Aar, skal stille 4 Mand, men har han en Dreng under den lovbestemte Aldersgrænse og en Pige og en Leiehuusmand, og han selv er over 60 Aar, saa er han ganske fri. Det er Tilfælde, som ikke kunne benegtes at ville forekomme i Praxis. Seer man hen til et Fiskerleie, og tænker sig en Mand, som lever af Fiskeri, boer ved Fjorden og har en Skjeppe Hartkorn, men har et Par Sønner til at hjælpe sig ved Fiskeriet, saa kan han komme til at møde ved Sneekastningsarbejde med 3 Mand, hvorimod hans Nabo, paa samme Billaar og Stilling, der har et Par Leiehuusmænd til at hjælpe sig med Fiskeriet, er aldeles fri, naar han er over 60 Aar. Der kan svares mig, at disse Exempler, jeg her fremsører, ere ikke almindelige; dertil siger jeg: Ja, vistnok ere disse Tilfælde ikke almindelige, men jeg paastaar paa den anden Side at de ville indtræffe i et meget stort Antal, ja saa ofte, at det efter min Mening vilde være mere end nok til, at vække en almindelig Misforstaaelse blandt Folket. Med Hensyn til de foreslaaede Aldersgrænser, har jeg i Betænkningen anført, at Fleertallet havde gjort gjældende, at Sneekastningspligten skulde paahvile Mandspersoner fra det 18de til det 50de Aar, hvorimod det i den foreslaaede S. 8 har fastsat Grænserne til det 16 og det 60de Aar. Det kommer deraf, at dette sidste Forslag først er fremkommet og vedtaget af Udvalgets Fleertal i det sidste Dieblif, før Betænkningen blev trykket færdig. Der kan nu være forskellige Anskuelser om, hvorvidt dette sidste Forslag er en Forbedring; mig har det ikke forekommet at være saa. Vi vide jo Alle, hvad en 16-Aars Dreng er. Han kan være en saadan, at han kan bruges til Sneekastning, men han kan ogsaa være saadan, at han umulig kan bruges dertil. En Mand kan være 60, ja 70 Aar, og kan vel bruges til Sneekastningsarbejde, medens en Mand, der kun er 55 Aar, muligens ikke kan bruges dertil, og dog kan henregnes til de arbejdsføre Mand, fordi han kan gaæ og arbejde lidt